

Känslokyla
Känslokalla drag
Callous unemotional traits

Marianne Kristiansson

marianne.kristiansson@ki.se

marianne.kristiansson@rmv.se

Riskbedömning unga generellt

Savry

Structured assessment of violence
risk in youth

Centrum för psykiatriforskning,
Region Stockholm ger kurser

Riskbedömning generellt – alltid sannolikheter

Antisocial bakgrund – ex i familjen

Antisociala kamrater

Antisocialt temperament – ex brister i impuls kontroll

Brister i utbildning och arbete

Missbruk av droger och alkohol och läkemedel

Sårbarhet för att rekryteras till kriminella nätverk/extremism

Brister i ordning i närmiljön/grannskapet – många kriminella personer

Vara ofrivilligt ensam och utanför

Fall

- Anders är en 11-årig pojke och föräldrarna är påtagligt oroad för honom. Han struntar i vad föräldrarna säger, i skolan mobbar han klasskamrater, startar ofta slagsmål och sticker från planerade samtal med lärarna när man vill tala om hans beteende. Han struntar helt i att han på grund av sitt beteende inte fått vara med när klassen for på resa. Han verkar inte bry sig om vad andra tycker, blir aldrig skamsen och visar inga tecken till ånger eller Skuld. Han retar ständigt sin yngre syster och skrattar när hon blir ledsen. Nyligen hittade föräldrarna honom i trädgården då han ställt sig på kattens svans och tyckte det var jätteroligt fast katten skrek.

Era reflektioner kring denne
pojke?

Är något särskilt bekymmersamt?

Fall B

- Erik är en 11-årig pojke där både föräldrar och lärare märkt att han är väldigt ensam och sannolikt mobbad. Han kan ibland stirra lite konstigt på andra men han säger sällan något. Ibland sitter han i klassrummet och tittar ut genom fönstret långa stunder och då är det nästan svårt att få hans uppmärksamhet. Föräldrarna beskriver att han sitter många timmar på sitt rum och är då på nätet. Han talar ofta om krig och vapen och knivar. Nu har föräldrarna också hittat en kniv under hans säng.

Era reflektioner kring denne
pojke?

Är något särskilt bekymmersamt?

Inte bry sig - Känslokyla

Callous unemotional traits

Kan ses hos de barn och ungdomar som sedan utvecklar psykopatiska drag

Men!!!!!!!!!!!!!! Kan även ses vid autistiska drag

De flesta med CU-traits utvecklar inte psykopati
(Fontaine NMG et al, 2010)

Brister i empati – olika drag i personligheten

**Psykopatiska drag – brist i affektiv empati –
inte bry sig!!**

Autistiska drag . Brist i kognitiv empati

OBS Psykossjukdom/Psykotiskt tillstånd

Psykopati ej med i DSM eller ICD

OBS

**Antisocial
personlighetsstörning/
personlighetsyndrom**

Psykopati - mekanismer

- Genetiska komponenter
 - Viding et al. Dev Sci 2008;11:17-22
 - Viding et al. J Child Psychol Psychiatry 2005;46:592-597
 - Barn 7 år gamla
- Genetisk sårbarhet kan styra individens neurala reaktivitet på stimuli
 - Eisenberger et al. Biol Psychiatry 2007;35:1601-1612
 - Hjärnans reaktivitet vid social uteslutning
- Det är troligt att denna reaktivitet modifieras av miljön
 - Viding & Jones. 2008;61:171-181
- OBS! Det sociala och kulturella sammanhanget – inläring, normer, attityder
 - Grupp
 - Samhälle
 - Lagar

PSYKOPATI

**Ett koncept -
särskilt definierat begrepp
Cleckley – 15 fallrapporter
Hare PCL-R**

Hare, 1991, 2003, Psychopathy Checklist Revised

- **Factor 1**
- **Interpersonal interaction**
 - Glib
 - Charming
 - Manipulative
 - Grandiose
- **Emotions**
 - Shallow
 - No regret, no anxiety
- **Factor 2**
- **Life style**
 - Irresponsible
 - Unrealistic planning
 - Impulsive
 - Poor behavioural controls
- **Antisocial behaviour**
 - Early disruptive behaviour
 - Juvenile delinquency
 - Diversified criminality

Skattning barn/ungdomar

- Andershed H et al. Youth Psychopathic Trait Inventory – Eur J Personality 2002;16:383-402
 - Självsfattning
- Antisocial Process Screening Device
 - Bedömning av föräldrar och lärare
- Forth et al (2003). The Psychopathy Checklist: Youth Version (PCCL-YV). Toronto: Multi Health Systems.

Prevalens

Psykopati vuxna – Obs! Tala aldrig om psykopati hos barn och ungdomar

Internationellt (U S A) – Sverige?

- Ca 0,75 - 1% av totala populationen män
lägre bland kvinnor
- Betydligt högre förekomst i fängelser
ca 15-30 % bland män
ca 10-20 % bland kvinnor
- Rättspsykiatriska och allmänpsykiatriska grupper
5 - 10 %?

Psykopatiska drag

**“En extra dimension av
personligheten”**

**Svikt avseende kapacitet att
uppleva rädsla, skuld, ansvar,
ånger, medkänsla,**

“EMOTIONS-BEDÖMNING”

Uppförandestörning

Ibland kanske bra försöka göra en
"emotionsbedömning"

Varför har vi känslor?

- **Grundkänslor – överlevnad**
 - **Impulser till handling - Snabba**
 - **Ilska, rädsla, ledsenhet, glädje, avsky, förvåning**
- **Emotioner**
 - **Mer knutna till minnen**
- **Sinnesstämning**
 - **Mer kontinuerligt tillstånd**

Att inte bry sig

Kropp, Känsla, Tanke, Handling – jfr KBT

***Brister i känslomässig
inlärning! - Amygdala***

Brist i empati

Blair J et al (2005). The Psychopath – Emotion and the Brain. Blackwell Publishing

Amygdala – olika funktioner

Känslomässig inlärning

**Deltar i nätverk med uppgift att "läsa"
ansiktsuttryck**

Detektera hot snabbt – threat circuit

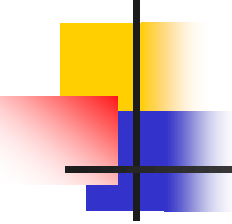

Psykopaten som en överlevare

Fokus på kroppen!

Hjärnan är till för att skydda kroppen

Insula – Ta emot signaler om
kroppens tillstånd

A view behind the mask of sanity: a meta-analysis of aberrant brain activity in psychopaths

(Poepl et al., Molecular Psychiatry 2018)

- 28 fMRI-studier, som rapporterat 753 foci från 155 experiment
- Inkluderade studier där man jämfört psykopatiska individer med kontroller eller korrelationer mellan hjärnfynd och psykopatimått.
- Activation likelihood estimation (ALE-algoritm)
- Psykopati var genomgående associerat med
 - minskad aktivitet i höger amygdala
 - ökning av aktivitet i bilaterala fronto-insular cortex

Känsllokala drag/Psykopatiska drag – Utvecklingsvägar

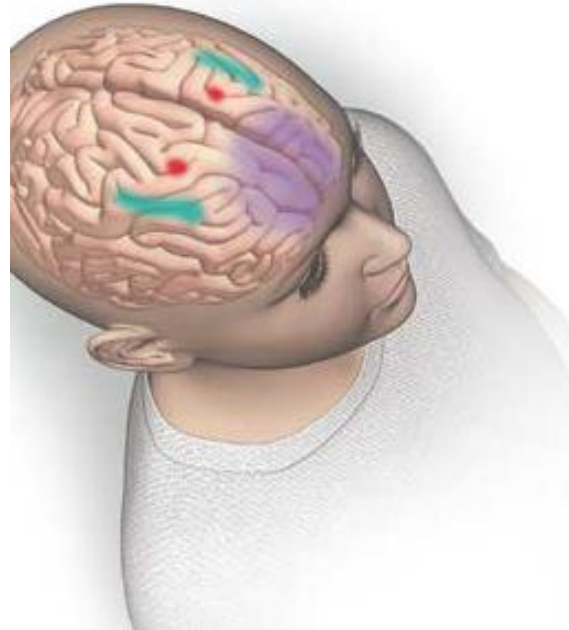
- Impulsiv antisocial/kriminell
 - Bristande impulskontroll
- Kontrollerad antisocial/kriminell
 - Extremt orädd och bristfällig känslomässig inläring
- Äventyrslysten/icke-kriminell
 - Orädd, modig

Uttalad "känslokyla"

(Blair, 2015; Frick & Ray, 2015; Viding et al., 2012)

- specifika kognitiva, emotionella, beteendemässiga svårigheter
- extremt orädd
- verkar ha svårt att läsa av vissa negativa ansiktsuttryck (rädsla, ledsenhet) – läser kanske av men bryr sig inte!
- reagerar inte på bestraffning:

bristande utveckling av samvete och empati

Blair et al., 2014

Rädsla

Kanske väldigt centralt!

Att känna igen rädsla – normalbefolkningen
Corden et al. J Cognitive Neuroscience
2006:18:6:889-897

- N = 341, män
- fMRI – olika test
 - Ansikten
 - Målinriktat beteende vs. ToM
- 8,8 % "low fear scores"
 - Även sämre på ToM
 - Bl a förändrad aktivitet amygdala

Känslokyla och Psykopati *Värdeladdade begrepp!*

**"Ond" ??? Eller
ett handikapp?**

**Att kunna men inte vilja
Att vilja men inte kunna**